

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Irregularitate ex homicidio voluntario physicè patrato, parag. 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

vel plures ex his amicis conciderint, & mortui sint, sumne ergo Irregularis, qui horum interitum nullo modo intentabam, immo ne ii occiderentur, strenue contra adversarios pugnavi?

10. Respondeo. In hoc eventu idem resolvendum erit, quod supra §. 3. à n. 6. resolvimus de eventu mortis mandataij, nimirum esse probabile te esse, & te non esse Irregularem.

11. Idem, quod dico de te principali Auctore rixæ, dic de convocatis ipsis amicis, qui mortem effugerunt: nam, propter eandem rationem probabiliter erunt, & probabiliter non erunt Irregulares. Suppono autem, nec à te, nec ab amicis prædictis illos, qui deinde occisi sunt, fuisse conjectos in necessitatem rixandi cum vitæ periculo: Si enim, ita fuisset, vos fore Irregulares ex homicidio voluntario in causa, certum esset, sicuti modo in simili diximus numero octavo.

*2. Fill. 11. 20
c. 4. n. 122.
b Idem n.
123. Pasqu.
de c. 420.*

*Fortuita occisio ejus, quem occidere non intendit,
&c., Quid si plures occidat?*

*2. L. 6. in
Dec. c. 4. §.
4. à n. 21.*

12. De eo, qui ex errore putans occidere feram, vel hominem, alium hominem occidit, an incurrat in Irregularitatem, et alibi à me disputatum est larè. Hic ergo sequentem dumtaxat casum propono, quem ibi explicare in mentem non venit.

13. Titius, in conflictu, tanto impetu in adversarium irruit, ut non solum eo ictu illum transverberaverit, verum etiam alium hominem adversarii comitem. Inquiro, duasne Irregularitates ex duobus occisis contraxit Titius, an unam? idem inquiri potest de occidente plures unica Bombardæ explosione, &c.

14. Responsio communis est, duas Irregularitates incurri, cum necessaria tamen distinctione, seu explicatione, Si enim Titius duas illas occisiones prævidit, vel de eis dubitavit (ut certe regulariter contingit, si cadat aliquis ex comitantibus adversarium) duplicis erit obnoxius Irregularitatis, alterius, ob homicidium voluntarium directe intentum inimici, alterius, ob homicidium casuale non intentum, sed prævisum & non sufficienter cautum: At vero, si Titius occisionem alterius nullo modo prævidit (ut facile occurrere potuit, si occidit aliquis omnino casu illac transiens) unica tantum Irregularitati subiacet, quia secundum homicidium sicut Titio parè, & plene casuale. Id autem intel-

lige (ut supra vidimus in similibus) in foro conscientiæ, nam forum externum propter actionem tam proximè annexam occisioni secundi hominis, etiam propter hanc, te secundam Irregularitati subjecit.

15. Dixi (Responsio communis) nam cum hic adlit unica tantum actio peccaminosa, atque adeo in sententia multorum unum tantum peccatum modo alibi explicato, posset aliquis dicere etiam unicam incurri Irregularitatem, sicuti in sententia probabili unica incurta esset excommunicatio, si illi duo simul occisi fuissent Clerici: quam probabilitatem nos ex Leandro admittimus in materia Excommunicationis. Quid autem in materia Irregularitatis, dicam a infra commodius. De dubio in prædictis iterum monco, me locutum esse supra cap. 5. §. unico.

*a Infra
c. 15. §. 10.
à nu. 16.*

§. VII.

De Irregularitate ex Homicidio voluntario physice parato.

Quale illud sit, & quando intelligitur effectum commissum?

Diximus §. 2. n. 4. & nu. 21. Homicidium voluntarium esse illud, quod quis committit, directe illud volendo; sive Primo, volendo illud immediatè in se, ut si ictum in pectore inimici, ut illum occidat, infigat, sive Secundo, volendo illud in causa proxima; ut, si sine expresso animo occidendi, eundè ictum in adversarii pectus conjiciat; qui enim causam tam proximam mortis vult, ceptè, nisi sit amens, vult etiam effectum, id est, mortem, sicuti, qui vult ignem, vult etiam calorem. Scio Castropalaum, & asserere, homicidium factum ab eo, qui causam dictam proximam punit, si is præcindat à voluntate occidendi, esse homicidium casuale: Scio inquam, id, sed bio, id non occurrere, nisi in playè stulto. Quod si supponas, vere coram Deo hunc, sive per stultitiam, sive per ignorantiam, sive propter aliud, verè non advertisse ad effectum, id est, ad mortem, nec de illa ullo modo subdubitate, illum jam dixi dicto cap. 2. num. 21. tunc coram Deo non esse, nec homicidam, nec Irregularem, quamvis in foro externo esset pronuntiandus voluntarius homicida.

*b Castrop.
d. 6. de Cef.
p. 11. §. 11.
n. 1.*

2. Porro, Cum ex homicidio voluntario nasci Irregularitatem omnium gravissimam nemo sit, qui nesciat, solum hic erunt nonnulli ex-

gli-

applicanda, quæ rem magis, ac magis illustrent; id quod faciam, figurando varios casus, qui in hac materia solent à Doctõribus expendi, & in praxi frequenter occurrunt.

I. CASUS.

Plures graviter eundem successivo vulnerantes.

3. Petrus heri lethifere vulneravit Paulum probabiliter mortuum ex eo vulnere post quatuor, vel quinque dies. Accidit autem, ut eisdem Pauli inimicus alius super venire, nullo communicato consilio cum Petro, & eundem Paulum, confoderit, occideritque, estne Petrus Irregularis?

a Covarr. in Clem. 8. super p. 2. § 2. n.

4. Respondeo. Covarr. a absolue Petrum Irregularem enuntiat ex sequenti discursu: Ille, qui est Reus homicidij in Jure Civili, est etiam Reus Irregularitatis in Jure Canonico: At percussus aliquem vulnere lethali, ut scilicet eo percussus sit certo mortuus, tenetur in Jure Civili reus homicidij; ergo ex Jure Canonico tenebitur, ut reus Irregularitatis. Minor probatur, nam sic habet Textus. *b Lege tenori est: mali sunt, non solum, qui se a vulnerassent, ut confestim vita privarent; sed etiam hi, quorum ex vulnere certum esset, aliquem vita exessurum.*

b L. Ita vulnera au ff. ad l. Aquil.

5. Verum omitendo sensum dictæ legis, Discursus hic admitti non debet. Patet, quia in Jure Canonico dubius de facto homicidij Irregularis est, ut toties indicavimus, nunquam vero in Jure Civili est puniendus, ut homicida. Rursus, si Judex torquendo Reum excedat torturæ modum, quo fiat, ut reus moriatur, non punitur à Jure Civili poena homicidij, punitur Irregularitate ex delicto à Canonico. Præterea daos, poculum, seu venenum sterilitatis, ut homicida punitur à Jure Civili, non autem punitur Irregularitate à Jure Canonico, ut notat Glossa, aliique, Deniq; si quis letaliter aliquem vulneret, vulneratus autem per miraculum non moriatur, irregularis non erit, quia vulneratio mortem actu non intulit. erit tamen plectendus, ut homicida.

c Henr. l. 14. c. 14. n. 5.

d Coninch. de Sacr. d. 33. dub. 8. n. 60. lo. Prap. 3. p. 9. §. de Irreg. dub. 8. n. 60.

6. Nos igitur sic expeditius ad propositum casum respondeamus. Vel secundus percussor ita percussit, ut statim Paulus, qui à primo percussore vulneratus fuerat mortuus sit ex percussione secunda, & tunc dico, Petrum primū percussorem irregularem non esse, Ratio mihi ma-

nifesta est, quia tunc nullo modo mors secuta est ex vi vulneris illati ab ipso Petro. Erit igitur tunc solus secundus percussor irregularis. At vero, si non statim sit mortuus, sed ex intervallo post aliquod scilicet tempus ab accepto utroque vulnere, Dico, Petrum, ut etiam secundum percussorem, esse irregularem. Ratio item mihi est manifesta, quia tunc mors non solum sequitur ex hoc secundo vulnere, verum etiam ex primo; duo enim vulnera lethali actione communi concurrunt ad eandem mortem inferendam, vel cerè accelerandam.

7. Quod si fingas casum rarissimum, quo certus sis, mortem ex intervallo secutam à solo secundo vulnere accidisse, libens dabo, secundum tantummodo percussorem esse irregularem. Certus, inquam, sis, nam, si adit dubium ex cuius vulnere percussus occubuerit, utiq; eritis irregulares, propter doctrinam toties a replicatam, quemlibet debere, ut irregularem in facto dubio homicidij se gerere.

a Ex C. Significatio a. de homic.

II. CASUS.

Plures eundem leviter vulnerantes.

8. Titius, Caius, Sempronius; sive mutuo consilio, sive separatim vulneraverunt Antonium, singuli leviter. Sed Antonius, sive ob feriam ex dictis vulneribus supervenientem, sive ex multo sanguine ex iisdem vulneribus, licet levibus, effuso, diem suum obiit. Omnes ne sunt irregulares?

9. Respondeo. Omnes, b quia certum est, omnes vulnerasse, & certum est ex illis vulneribus, veluti agmine facto, ex multis concausis, Antonium fuisse interemptum.

b Sum. de Consid. 45. §. 3. n. 9. Sayr. de Cons. l. 7. c. 4. n. 14. lo. Prap. 9. §. de Irreg. du. 8. n. 59.

III. CASUS.

Plures, qua graviter vulnerantes, qua leviter.

10. Plures aggredientes Antonium, illum vulnerant, partim graviter, partim leviter, cum appareat unum, vel alterum fuisse vulnus lethale; non apparet tamen à quo illud processit. Suntne Irregulares omnes?

11. Respondeo. Omnes pari modo esse Irregulares, quia omnes pariter sunt dubii de facto Homicidij.

12. Quid, si Titius unus ex his est certus non inflixisse lethale vulnus?

Respondeo. Si aggressio fuit ex compacto cum

cum aliis, vel eis auxilium Titius præbuit ad occidendum, erit, & ipse Titius Irregularis, si quidem audacior ex comitatu factus est ille, qui lethaliter percussit. At, si hæc abfuerint, & certus sis, te nullo modo concurrisse ad mortem, non est caput, unde dicaris Irregularis. Dico (nullo modo) nam cæterum, ut num. 6. & 7. dixi, communiter mors sequitur ex actione communi omnium vulnerum. Quare si tu aliquo tandem modo, licet leviter, vulnerasti, Irregularitatem non esse gestisti. Relege ibi dicta.

IV. CASUS.

Quando leve vulnus causa est, ut alter graviter feriat.

13. Ego leviter Petrum vulneravi, sed deinde graviter eundem vulneravi superveniens Titius ex eo, quod Petrus à meo vulnere debilitatus fuisset, nec potuit, nec se à Titio defendere, erone Irregularis, quandoquidem jam Titius mortuus est?

Respondeo. Si nullum commune consilium cum Titio habuisti de Petro vulnerando, nec de eodem Titio superventuro cogitasti, vel ullo modo dubitasti, Reus Irregularitatis non eris, quia omnino præter opinionem, consentumque tuum factum est homicidium. At, si communicato consilio, eris, ut patet ex dictis: ut etiam eris, si, quamvis, nec communicato consilio, nec morte directè intenta, prævidisti tamen, sed non periculum præcavisti, vel, si præcaveri non poterat, ab opere non desististi, ut etiam ex toties dictis patet. Lege Coninch, & aliosque. Adverte, hic etiam locum habere doctri nam numero sexto, & septimo allatam, puta, an statim, an ex intervallo Petrus obierit.

2 Coninch. de Sac. d. 18 dub. 8. n. 70. Sayr. l. c. n. 15. Farin. Frag. p. 2. V. Irreg. n. 454.

V. CASUS.

Quando leve vulnere supervenit alia moris causa.

14. Ego idem, qui Petrum leviter, seu certe non lethaliter vulneravi, jam nunc certo scio, ipsum Petrum diem suum obisse ex imperitia, vel malitia Medici, vel ex ipsius Petri intemperantia (quod certe, non nisi ab experto, omnibus conjecturis expensis, definiri posse non ignoro) sumne ego Irregularis?

15. Respondeo. Tuum vulnus potuit esse non

letale, & ejus generis, ut facili negotio, nulla, vel satis modica curatione sanari poterit. Sanè tunc ne a te habeas pro irregulari, quia sic tota causa mortis fuit à Medico, vel ab ipso infirmo. At, si dictum vulnus fuit ejus generis, ut diligenti curatione opus fuerit, ut sanaretur, ego cum aliis te habeo pro irregulari, quia quamvis periculum mortis incederit cursu temporis, vel ob aliam rationem ductam à Medico, vel infirmo, tamen regulariter tunc præsumi, seu censeri debet, ipsum tuum vulnus simul cum prædicta alia causa, communi actione, mortem vulnerato attulisse. Dixi (regulariter) nam secus idem dic, quod modo in simili dictum est numero septimo.

VI. CASUS.

Dans, vel vendens arma, vel similia.

16. Titius vendit, vel præbet arma, Equum, Socios, Victualia Caio volenti quempiam occidere, et tunc, eo occiso, non solum Caius, verum etiam Titius irregularis?

17. Respondeo, cum necessaria distinctione. Si hæc præbeat ad finem occidendi, etiam si sine illis Caius iturus esset ad hominem illum occidendum, immo etiam si illis usus non esset, sed tamen ex illis audacior fuit, & promptior ad occisionem patranda, irregularis erit etiam Titius, quia jam est causa homicidii voluntarii. At, si præbuit, nihil mali intendens, & nihil de illa occisione sciens, nihilque suspicans, nullo modo erit irregularis, quia tunc nulla ratione ipse concurrat ad occisionem. Quid si suspicās, at non intendens? Dicam mox numero 20.

18. Ex dictis fit, ut irregularis sit etiam prædictus Titius, si solum dederit arma defensiva, Galeam, Clypeum, Loricam, nam temper ex illis fit audacior homo ad ejusmodi prava facinora, ita Bonacina cum aliis. Hurtadus docet, solum tunc Titium prædictum fore Irregularem, quando præbendo Caio arma, intendit homicidium alterius, secus non item: Cum enim (inquit) his possit Caius bene, vel male uti, imputabitur mors non Titio, sed uni Caio. Verum non est audiendus, nam ratio ducta ab securitate, quam concepit Caius, nimis clarè ostendit, imputari etiam homicidium ipsi Titio securitate præbenti.

19. Contra, ex iisdem dictis fit, ut, si arma, vel quæcunque alia data Caio nihil profus concurrant ad occisionem, nec animosiores illum

a Dico, 4. 2. 10. Castrop. de Cons. 6. p. 15. p. 5. n. 5. citat. Lessum G. Hur. Suar. Coninch.

b Bonacina. Cons. d. 7. 4. p. 3. n. 10. aliquo. Dico. p. 4. n. 11. c. G. Hurt. de Irreg. 2. diff. 8. n. 32. cui al. haret. G. bal. de Irreg. l. 4. 2. 1.

recd.

lo associantibus, nisi hi essent adeo debiles, si-
ve Senes, siue Pueri, ut clarè appareat, associa-
tionem esse ad obsequia non facientia ad rixam.

IX. CASUS.

Occidens unum pro altero.

*a L. 5. in
Dec. c. 4. §.
3. n. 55.
b Ita Col-
lig. ex Fra-
goso de Re-
pub. Christo-
T. 2. l. 1. d. 2.
§. 1. nu. 36.
c Farin. in
A. T. decla-
rat. fol. 41.
col. 1. fno.
Et affertur
à Fragofo
apud Dia-
namp. 9. ar.
A. re. 31. fi-
no.
d Castrop.
de Cen. d.
6. p. 15. §. 5.
n. 4.*

27. De hoc ita *a* alibi docui. Qui dicunt
homicidium unius Clerici pro alio parere ex-
communicationem, dicunt, & parere Irregu-
laritatem ex delicto; jam enim tunc voluit ho-
mo occidere hominem. At, qui negant, parere
Excommunicationem, negant, parere Irregu-
laritatem, *b* &c.

Et paulò post. Sane Farinac. *c* affert declara-
tionem Cardinalium, quod mandans occidere
Petrum, si Mandatarius occidat Joannem, non
incurrit Mandans in Irregularitatem. At certè
par videtur ratio in Casu nostro. Utraque sen-
tentia probabilitatis fines videtur attingere.

30 Hæc ibi docui. Adde nunc illud: Si
quis cognovit, vel dubitavit, in aliquo loco
latere hominem quempiam, nesciens esse hunc
vel illum, nec sufficienter cavet, ne homo oc-
cideretur, & tamen occidit, Irregularem eum
fore per omnes, notat castropalaus, *e* quia
tunc jam is voluit hominem occidere, & de
facto occidit; non ita fuit in præcedente casu;
in eo enim occidens volebat interficere Petrum
determinate, non vero hominem quemcun-
que. Cum ergo Petrum non interfecerit, inter-
fecerit autem prius sine ulla deliberatione
Paulum, non est mirum, si probabile esse di-
ximus, occidentem tunc excusari ab Irregula-
ritate.

§. VIII.

*De Irregularitate ex Homicidio voluntario com-
miso moraliter, id est, orto ex Consilio,
mandato, &c.*

*c C. Sicut
dignum §.
Illi ibiq.
Doctores.*

SI mandes, homicidium fieri, vel ad illud
consilium des, exhorteris, suadeas, mo-
neas, consentias, uno verbo, quomodo-
cunque moraliter coopereris, unde occisio aliqua
sequatur, eris sine dubitatione Irregularis ex
homicidio per concursum positivum à te dire-
ctè, & voluntariè commissum (de casuali enim
dictum est supra §. 3.) Ratio est expressus *d*
Textus extendens Irregularitatem ex homici-
dio ad cooperantes ad illud,

2. Hinc, si Titio affecto injuria dicas: *Vere
leges nobilitum statuerunt, imminui existimati-
onem vestri ingenii, nisi ultione deleatur injuria,*
Si mulieri referenti, se ex te concepisse, tu ip-
sam doceas, hoc, vel illo pharmaco solere ex-
pelli foetum animatum. Si Antonio mandan-
ti occisionem, sui adversarii, tu eum instruas
de modo, quo possit adversarius imparatus, vel
occulrè, vel per insidias occidi. Hinc, inquam,
fit, ut secuta ex vi prædictorum verborum oc-
cisione, tu in Irregularitatem incidas; prædi-
ctis enim loquendi modis moralis causa homi-
cidij es,

3. Quæres Primo. Si cui v. g. Titio, consi-
lium, mandatum, concessum, &c. dem, ut Pe-
trum occidat, quia v. g. me dictus Petrus gravi
affectu injuria: Sed deinde dictus Titius affectus
simili gravi injuria ab eodem Petro, Petrum
occidat, ero etiam ego Irregularis?

4. Respondeo, non eris, si tuus consensus
nihil operatus est, tuis, si concausa fuit cum
Titio, vel ad occisionem patranda, vel ad
patranda promptius, & obstinatius. Patet ex
dictis. An autem fueris concausa, ex circum-
stantijs est à prudenti colligendum. Quid si id
dubium fuerit? Respondeo. De hoc dixi *cap.
quinto, paragr. unico.*

5. Quæres Secundo. Ita Casar ex meo consi-
lio, mandato, consensu, &c. occidit Brutum, ut,
si ego occisionem non suavissem, certo suavisset
alius; Ego ne Irregularis ero?

Respondeo. Quicquid sit, quoad alios effe-
ctus, certè loquendo de Irregularitate, per hoc,
quod alius suavisset, non effugere potes Irregu-
laritatem, quia tu nunc de facto moraliter ad
occisionem concurristi, Et sicut, si tu aliquem
physicè occideres quem etiam, te non occiden-
te, occideret alius, non vitares Irregularitatem,
ita, si moraliter occidisti.

De Irregularitate ex mandato.

6. Percurramus separatim, & in particulari
cooperationem ex mandato, & ex consilio,
quæ sunt præcipua capita positivi concursus
moralis; juxta horum doctrinam facile judicium
feres de alijs capitibus monitionis, suasionis, ex-
hortationis, &c. Nisi etiam velimus dicere, &
fortè ita est, omnem moralem concursum ad al-
terum ex his duobus reduci. Cum enim in eo
differat mandatum à consilio, quod mandatum
datur in gratiam Mandantis, consilium vero in
gratiam eius, cui consilium præbetur, simoncas
suadeas,